

NYE REGLER OM MELKEKVOTER

I årets jordbruksoppgjør ble det vedtatt nye regler for melkekvoter. Dette gjelder kjøp og salg, samt reduksjon i hvor store kvoter det enkelte bruk eller foretak kunne disponere. Merk at det ikke ble gjort noen endringer i reglene for leie av kvote. I denne oversikten tar vi med en artikkel skrevet av Norges Bondelag som forklarer hovedtrekka i endringene. I tillegg har vi kommet med noen kommentarer og i tillegg sett litt på de likvide konsekvensene av å kjøpe kvote.

Artikkel fra Norges Bondelag:

100 prosent privat salg av kvote

De to kommende salgsrundene vil det være mulig å selge 100 % av kvota på det private markedet. Salget må som før skje innenfor produksjonsregionen kvota ligger. Man må da enten melde inn salg av kvote til Landbruksdirektoratet innen 1. august 2023 eller innen 1. august 2024. For salgsrunden i 2025, vil man gå tilbake til at minst 40 prosent av kvota som meldes inn for salg skal selges til staten. Den statlige prisen har vært 4 kr/l.

Skatt

Gevinst ved salg av kvote blir skattlagt. Når denne selges separat (altså ikke sammen med gården) skattlegges den normalt fullt ut med personinntekts-beregning. Dvs. at man kan få en marginalsatt på gevinsten på inntil 50,6 prosent. Dersom kvoten har vært bortdisponert en periode før salget og melkeproduksjonen har opphørt, blir gevinsten skattlagt som kapitalinntekt, dvs. med 22 prosent. Skattesystemet gir dermed et økonomisk insentiv til å bortdisponere kvota fremfor å selge når man avvikler melkeproduksjonen. For gårdsbruk som opprettholder melkeproduksjonen og samtidig leier ut deler av kvota, skattlegges et kvotesalg som personinntekt.

Under årets jordbruksoppgjør sendte finansministeren et brev der han skriver at han i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 tar sikte på å fremme et lovforslag for Stortinget om at gevinst ved isolert realisasjon av melkekvote ikke skal inngå i grunnlaget

for personinntekt. Det betyr at det fra og med neste inntektsår legges opp til at salg av kvote uansett skal beskattes som alminnelig inntekt, altså med 22 prosent. Det betyr at alle som melder inn kvote for salg 1. august 2024 og seinere vil omfattes av lavere beskatning.

Hva med de som melder inn kvote for salg 1. august 2023? Da gjelder de gamle skattereglene. Driver du melkeproduksjon, vil en gevinst ved salg bli beskattet som personinntekt (inntil 50,6%). Hva om man fakturerer salgssummen i 2024, blir man da omfattet av de nye skattereglene? Nei. Skatteetaten har tidligere konkludert med at innmelding av salg av kvote utgjør det reelle salgstidspunktet. Altså meldes kvota inn for salg i 2023, og faktura for salget sendes i 2024, blir gevinsten beskattet etter 2023-reglene da inntekten anses innvunnet allerede dette året.

Hvilke konsekvenser får da dette? For kommende salgsrunde i 2023, vil det være de som har bortdisponert kvote, enten i samdrift eller leid ut kvota og gitt seg som melkeprodusenter, som det i praksis er aktuelt å benytte seg av muligheten for å selge 100 prosent privat. Aktive melkeprodusenter som driver i enkeltpersonforetak og ønsker lavere skatt på salgsgevinsten, bør vente til 1. august 2024 med å melde inn kvota for salg.

Kvotetak

Fra 1.1.2024 reduseres produksjonstaket for disponibel kvote for et enkelt foretak eller fra en enkelt landbrukseiendom fra 900.000 liter til 700.000 liter kumelk og til 350.000 liter geitemelk. Foretak som hadde en høyere historisk leveringsrett per 1.1.2024 får videreført denne. De som per 1.1.2024 har en høyere kvote enn de nye takene, får dette som individuelt tak framover. Dette taket påvirkes ikke av størrelsen på forholdstallet. Har man f.eks. pr 1.1.2024 en grunnkvote på 500.000 liter og leier inn kvote på 300.000 liter, blir det individuelle taket 800.000 liter. Dersom forholdstallet skulle bli 0,95 i 2024, og kan foretaket produsere 760.000 liter uten å bli i lagt overproduksjonsavgift. Dersom noen kjøper/leier seg opp kvote pr 1.1. 2024 til f.eks 1 mill. liter, vil disse få

et individuelt kvotetak på 900.000 liter. Det er altså ikke noen poeng å skaffe seg større kvote enn dagens krav. Dette forholdet er avklart med Landbruks- og matdepartementet.

Melkeprodusenter som er i prosess med å utvide produksjonen, vil omfattes av en overgangsordning. Denne ordningen er ikke klar enda. Hva menes med «er i prosess»? Det vet vi ikke, men det holder ikke å «ha tenkt å utvide produksjonen». Vi vet mer om dette når dette sendes på høring til høsten.

Utredning av begrensning av muligheten for å kjøpe kvote over produksjonstaket

Landbruksdirektoratet skal vurdere muligheten for å innføre en begrensning på muligheten for å kjøpe kvote over produksjonstaket. En slik endring vil kunne gjelde fra omsetningsrunden 2024. Dersom dette blir innført, kan man i så fall ikke kjøpe kvote tilvarende en samlet kvote på 800.000 liter, og leie ut de siste 100.000 literne. Dette vil begrense mulighetene for spekulasjon i kvoter, og kunne senke kvoteprisene.

Formaliteter

For å være ett hundre prosent sikker på at alle disse forholdene blir en realitet er det et par formaliteter som må være på plass. Stortinget må vedta den inngåtte jordbruksavtalen. Statsbudsjettet for 2024 og

lovendringen (knyttet til skatt) må vedtas av Stortinget før nyttår.

Våre tilføyelser

Salg av deler av kvoten

Salg av kvote er skattepliktig, og for de som er aktive, ikke passive utleiere av kvote, vil et salg av deler av kvoten nå i 2023 medføre full beskatning av kvoten. En har likevel mulighet til selv å bestemme hvilken «del» av kvoten som en selger. Det vil i praksis si at for aktive melkeprodusenter som ønsker å selge noe av kvoten i 2023, er det mulig å redusere gevinsten ved å regne gevinst basert på den delen av kvoten som er kjøpt til høyest pris.

Hvor lønnsomt er det å kjøpe kvote i stedet for å leie kvote?

Et viktig mål med de endra reglene er at bøndene som produserer melk i større grad skal eie melkekvote selv i stedet for å være avhengig av å leie kvoten. Det positive i dette er at en da slipper risikoen som ligger i at en kan miste deler av produksjonsgrunnlaget som følge av en mister en leieavtale, eller at prisen blir urimelig høy. På andre sida vil kjøp av kvote for mange, og da spesielt nyetablerte, øke gjeldsbelastningen ytterligere

Vi har sett på hvor stor den likvide belastningen blir i ulike situasjoner for hver liter kvote en leier eller kjøper.

Kvoteleie

Leie pr liter (kroner)	Skatteeffekt	Likvid kostnad etter skatt
1,00	37 %	0,63
1,00	47 %	0,53
1,50	37 %	0,95
1,50	47 %	0,80

Kjøp av kvote

Kvotepriis	Renter og avdrag	Skatteeffekt 22 % av rentene	Likvid kostnad etter skatt
10,00	1,00	0,11	0,89
20,00	2,00	0,22	1,78

I beregningene har vi tatt noen forutsetninger. På leie er 37 % skatteeffekt den skatten en må betale på siste krone mellom personinntekt på 267 000 og 643 000, mens 47 % er marginals-katten over 643 000.

I vurderingene av kvotekjøp har vi gått ut fra annuitetslån med 5 % rente nedbetalt over 15 år. Årlig betaling vil da utgjøre ca. 10 % av lånebeløpet og rentene de første åra ca. halvparten av det en betaler.

Konklusjonen vår er det reint bedriftsøkonomisk er en fordel for mange av melkeprodusentene å leie deler av kvoten.

Bistand i juli måned

Fristen for å melde inn kvote for salg i 2023 er 31. juli. Vi kan ikke formidle ønske om salg eller kjøp av kvote, men kan bistå med å skrive avtaler m.m. når kjøper og selger har blitt enige og ønsker hjelp til å skrive avtaler. Vi har kvalifiserte personer som kan bistå medlemmer alle ukene i juli, men om du trenger bistand ber vi om at det blir tatt kontakt så snart som råd.

FRA AGRO ØKONOMI TIL TRIPLETIX

Hos Jæren Rekneskapslag har vi i flere år brukt regnskapssystemet Agro Økonomi, som har vært et solid og godt regnskapssystem for vår bruk. Agro Økonomi har etter hvert blitt et eldre dataprogram som har blitt bygget på for å kunne

ta i bruk ny teknologi og nye måter å arbeide på. Som ellers i samfunnet så er det et stort fokus på teknologi og at flere prosesser skal gå automatisk i regnskapsbransjen og Agro har etter hvert blitt litt for små til å stå i denne utviklingen alene.

I 2015 ble Agro Økonomi kjøpt opp av Visma konsernet som er et av Europas ledende programvareselskap. Visma er et selskap som leverer programvare til flere ulike bransjer blant annet regnskapsbransjen og skoler. Dette oppkjøpet har de senere årene gjort at Agro Økonomi har blitt mer og mer integrert i et annet selskap i Visma konsernet, Tripletex. Siden oppstarten har Tripletex vært et webbasert regnskapssystem (i skyen) og planen er nå at Agro Økonomi skal bli en del av dette.

Flere av våre kunder har i noen år brukt Tripletex bilagsmottak som en postboks for mottak av elektroniske fakturaer. Dette har fungert veldig godt og denne postboksen har vært en integrert del av Agro Økonomi. Etter hvert som utviklingen går videre så har tiden kommet for at hele Agro Økonomi integreres i Tripletex for å kunne bygge videre på regnskaps-systemet. Agro Økonomi har spesielt vært kjent for sin landbruksmodul og har vært et flott system å føre landbruksregnskap på. Nå har Agro i samarbeid med Tripletex lansert en ny regnskapsmodul for landbruksforetak i Tripletex. Denne skal kunne tas i bruk fra og med 2024, da vil samtidig Agro programmet fases ut og årsoppgjøret for 2023 blir det siste som blir gjennomført i dette regnskaps-systemet.

Tripletex har lenge vært et godt regnskapssystem for forretningskunder og vi starter i sommer/høst med å overføre disse regnskapene våre til Tripletex. Når vi går over i 2024 og Tripletex har klar sin landbruksmodul vil vi også overføre landbruksregnskapene våre. Dette blir spennende og vi har tro på at dette vil bli verdsatt av våre kunder som nå vil få nye muligheter til å følge regnskapet gjennom året.

I Tripletex får alle kunder som ønsker det en egen side der de kan følge med på regnskapet sitt. Det vil bli satt opp en oversiktlig «hjem» side der du kan følge alt fra ubetalte kundefordringer, banksaldo, prosjekter og annet. Det kan hentes ut rapporter og det er mulig å klikke inn på hver regnskapskonto for å se hvilke bilag som inngår i den totale saldoen på kontoen. Det skal bli enklere og mer oversiktlig å følge regnskapet sitt gjennom året. For oss i Jæren Rekneskapslag vil det fremdeles være veldig viktig å ha en god dialog om regnskapet med våre kunder, vi vil fremdeles ta kontakt for å fortelle hvor langt regnskapet er ført og avstemt og for å ha en samtale om regnskapet. Forskjellen er at du nå i tillegg kan få oppdatert informasjon selv på en enklere måte.

Ved overgangen til Tripletex vil våre kunder bli fakturert for regnskapsstjenestene de bruker direkte av Tripletex i stedet for at fakturaen går gjennom Jæren Rekneskapslag. Dette er vanlig praksis for de fleste skybaserte regnskapssystemene, vi vil komme tilbake til nøyaktig prising senere. For forretningsregnskapene som blir overført i 2023 blir det samme priser som i Agro ut året, så sant det ikke blir aktivert noen tilleggstjenester i Tripletex.

STRØMSTØTTEN FREMOVER

I februar bestemte regjeringen at strømstøtteordningen for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag videreføres ut 2024.

Jordbruksforetak:

For jordbruksforetak vil søknaden om strømstøtte videreføres. Du trenger derfor ikke søke på nytt hvis du allerede har søkt på ordningen som gjaldt fra og med april 2022. Normalt utbetales strømstøtten for jordbruksforetak i slutten av den påfølgende måned. I sommer forskyves utbetalingene. Det vil si at støtte for juni og juli utbetales i slutten av august.

Veksthusforetak og vanningslag:

Veksthusforetak og vanningslag må som tidligere sende inn ny søknad for å få strømstøtte for ny periode. Normalt utbetales strømstøtten for veksthusforetak og vanningslag løpende. I juli vil det ikke utbetales strømstøtte, og utbetalingen for april, mai og juni vil utbetales i august.

TILSKUDD VED PRODUKSJONSSVIKT

Selv om regnet nå ser ut til å ha kommet, kan det være noen som er i en situasjon der en har fått tap i produksjonen, som ikke retter seg opp i løpet av året. Nærmere regler om ordningen kan en finne på Statsforvalteren i Rogaland sin side:

<https://www.statsforvalteren.no/nn/Rogaland/Landbruk-og-mat/Jordbruk/tilskot-ved-produksjonssvikt/>

Det som er viktig for de som frykter produksjonstap som følge av værforholda, er at en sender inn skjemaet som heter «Melding produksjonssvikt» på Alt-Inn.

SOMMERÅPENT

Vi har åpent i hele sommer (kl. 07.30-15.00), men med redusert bemanning. Alle tjenester blir utført - men vær ute i god tid dersom noe skal utføres innen en gitt dato.

PERSONALNYTT

Svein Paulsen

Etter å ha jobba i 20 år hos oss, har Svein gått over i pensjonistens rekker. Vi ønsker han lykke til som pensjonist og takker for god innsats og godt samarbeid, alle disse årene 😊

Linda Risdal

Etter å ha jobba i nesten 8 år hos oss, har Linda valgt å søke nye utfordringer. Vi vil takke for godt samarbeid, og ønske henne lykke til videre 😊

FRIST 2 MND. MVA

Termin	Frist levering bilag til oss
3	15. august
4	15. september
5	15. november

SOMMERAVSLUTNING

Vi hadde en kjempejille sommeravslutning på «Steinjillt» på Hadland. Her fikk vi testa ut evnen vår til å samarbeide, bygge stein på stein, og ikke minst løftet stein, og mange flere kjekke aktiviteter! Vi på Rekneskapslaget vil med dette bilde få ønske alle våre kunder og samarbeidspartnere en GOD SOMMAR 😊